

Sygn. akt IV CSK 239/14

POSTANOWIENIE

Dnia 17 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa K. F.
przeciwko G. J.
o ustalenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 17 października 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Okręgowego w T.
z dnia 4 września 2013 r., sygn. akt VIII Ca [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1800 zł (jeden tysiąc osiemset) tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w T. oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w T. z dnia 4 października 2012 r., którym ustalona została nieważność warunkowej umowy sprzedaży nieruchomości i pełnomocnictwa, podjętych z udziałem stron w dniu 11 marca 2010 r. oraz umowy przeniesienia własności opisanej nieruchomości z dnia 12 kwietnia 2010 r. zawartej przez strony.

Pozwany w skardze kasacyjnej powołał obie podstawy przewidziane w art. 398³ § 1 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania wskazał przyczyny objęte art. 398⁹ § 1 pkt 2, 3 i 4 k.p.c.

Potrzebę wykładni przepisów art. 10 u.k.w.h. i art. 189 k.p.c. oraz wzajemnych relacji pomiędzy nimi połączył z rozbieżnością orzecznictwa, co do przesłanek i możliwości skorzystania z ochrony opartej na jednym z tych uregulowań, a zatem przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego powinno być stwierdzenie czy powód ma interes prawny do wystąpienia z roszczeniem wywodzonym z art. 189 k.p.c., czy też powinien był skorzystać z uregulowania art. 10 u.k.w.h.

Nieważność postępowania mogła być spowodowana naruszeniem art. 165 § 2 k.p.c., polegającym na przyjęciu, że nie wniósł skutecznie pisma procesowego, skierowanego do Sądu Rejonowego, które nadał w urzędzie pocztowym w dniu 6 sierpnia 2012 r., domagając się dopuszczenia dowodu z uzupełniającej opinii biegłego. Odmowa dopuszczenia tego dowodu przez Sąd Okręgowy mimo wykazania, że pismo zaginęło, pozbawiła go możliwości obrony swych praw.

Oczywistą zasadność skargi kasacyjnej pozwany wywodził z rażącego naruszenia art. 381 k.p.c., polegającego na oddaleniu wniosku o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego, z uwagi na spóźnione złożenie go.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozpoznanie skargi kasacyjnej, będącej kwalifikowanym, nadzwyczajnym środkiem odwoławczym musi być uzasadnione względami o szczególnej

doniosłości, związanymi z ochroną interesu powszechnego. Indywidualny interes skarżącego podlega uwzględnieniu, o ile jest zgodny z interesem powszechnym. Skarga nie stanowi środka zmierzającego do kwestionowania niesatysfakcjonującego skarżącego orzeczenia sądu drugiej instancji. Stwierdzenie, czy zachodzą szczególne względy, przemawiające za rozpoznaniem skargi kasacyjnej w konkretnej sprawie, dokonywane jest przez badanie, czy skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał na istnienie chociaż jednej z przyczyn wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powołanie podstawy objętej art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. nakładało na skarżącego obowiązek wskazania konkretnych przepisów prawnych, które wymagają wykładni oraz podania poważnych wątpliwości z nią związanych, czy też rozbieżnego orzecznictwa sądowego. Analiza samego wniosku i jego uzasadnienia, nie pozwala na uznanie, że doszło do rozbieżności w orzecznictwie Sądu Najwyższego odnoszącej się do wykładni powołanych przepisów. Liczne wypowiedzi Sądu Najwyższego wyjaśniają istotę obu roszczeń oraz ich zakresy zastosowania. Domaganie się dokonania przez Sąd Najwyższy zastosowania prawa, jednego z uregulowań, w okolicznościach niniejszej sprawy pozostaje w sprzeczności charakterem skargi kasacyjnej oraz wywołanego nią postępowania. Ustalenie interesu prawnego do zgłoszenia roszczenia należy do zastosowania prawa materialnego przez sąd merytorycznie rozpoznający sprawę.

Przesłanka nieważności postępowania objęta art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c., którą Sąd Najwyższy bierze pod rozagę z urzędu w granicach zaskarżenia, stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c., dotyczy jedynie postępowania przed sądem drugiej instancji. Natomiast uchybienie polegające na niewzięciu pod rozagę - z urzędu lub w ramach zarzutu apelacyjnego - nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji, może stanowić podstawę kasacyjną tylko wtedy, gdy mogło mieć wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.), w ramach zarzutu naruszenia art. 386 § 2 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2009 r., II CSK 80/09; z dnia 8 października 2009 r., II CSK 156/09, niepubl.; z dnia 2 lutego 2010 r., II PK 318/09, niepubl.; z dnia 1 września 2010 r., II UK 102/10, niepubl.).

Ta przyczyna nawiązuje do regulacji z art. 379 k.p.c., a zatem rzeczą skarżącego było wskazanie okoliczności przemawiających za występowaniem jednej z podstaw w tym przepisie wyszczególnionych, w postępowaniu przed Sądem drugiej instancji. Nie zakwestionował on skutecznie stanowiska Sądu Okręgowego, że mimo niedotarcia do Sądu wymienionego pisma, miał możliwość złożenia wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej w postępowaniu przed Sądem Rejonowym. Dokonana ocena skuteczności żądania uzupełnienia postępowania dowodowego przed Sądem drugiej instancji nie stanowi o naruszeniu jego prawa do obrony, a zatem powołanie tej przyczyny nieważności nie mogło odnieść zamierzonego rezultatu.

Jednolicie przyjmowane jest w orzecznictwie, że dla wykazania oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymagane jest przedstawienie przez skarżącego, drogą odrębnego wyводу, że bez wątpliwości doszło do uchybień i naruszeń przepisów prawa materialnego lub procesowego, gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść orzeczenia albo jeśli podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają skargę. Spełniające te wymagania naruszenie przepisów prawa powinno mieć postać kwalifikowaną, dostrzegalną bez potrzeby wnikliwej analizy prawnej i zagłębiania się w szczegóły sprawy. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC z 2004 r., nr 3, poz. 49; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP z 2004 r. nr 6, poz. 100; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.; 22 marca 2012 r., I PK 196/11 niepubl.; z dnia 7 września 2012 r., V CSK 529/11, niepubl.; z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, niepubl.). Rzeczą skarżącego było wykazanie, że oczywistość tego rodzaju rzeczywiście zachodzi. Wniosek i jego uzasadnienie na tle analizy podstaw skargi kasacyjnej oraz motywów zaskarżonego wyroku nie dają argumentów dla oceny, iż kwestionowane rozstrzygnięcie stanowi konsekwencję jaskrawych błędów w zakresie wykładni prawa, jak też, że zachodzi potrzeba rozpoznania skargi kasacyjnej.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy odmówił na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego stanowi konsekwencję zastosowania zasady

odpowiedzialności za wynik sprawy przewidzianej w art. 98 § 1 w związku z art.. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. Nie zasługiwał na uwzględnienie wniosek powoda o podwyższenie wynagrodzenia jego pełnomocnika, ponieważ nie wskazywał na to ani charakter sprawy, ani nakład pracy zwiany ze sporządzeniem jednego pisma procesowego.

[aw]